

Lahden Rudolf Steiner –koulu, Eeronkatu 2a 15900 Lahti

Rehtori Susanna Lindman

Lahden Rudolf Steiner –koulu kiittää Opetus- ja kulttuuriministeriötä lausuntopyyntöstä (24.1.2018) koskien luonnosta hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolaiksi ja laiksi ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta.

Lahden Rudolf Steiner –koulu esittää lausuntonaan seuraavaa:

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolaiksi ja laiksi ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta, OKM/41/010/2017

”Tavoitteena on edistää nykyistä laajempien opintojaksojen ja oppiainerajat ylittävien opintojen järjestämistä ja opiskelijoiden laaja-alaisen osaamisen kehittymistä lukio-opintojen aikana. Lukiokoulutus olisi edelleen kolmivuotinen koulutus, jota järjestettäisiin erikseen nuorille ja aikuisille tarkoitettuina oppimäärinä. Oppimäärien ja niihin kuuluvien opintojen mitoituksen perusteena käytettäisiin opintopisteitä. Opintojen rakenteesta ja laajuuksista säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Oppiaineita ja niihin kuuluvien opintojen määrää tai pakollisuutta ei ole tarkoitus muuttaa nykytilaan nähden, mutta koulutuksen järjestäjä päättäisi pääosin minkä laajuisina opintojaksoina opinnot järjestetään.”

Esityksessä on monia kannatettavia kohtia, mutta pienten lukioyksiköiden mahdollisuuteen tarjota vaatimukset täyttävää opetusta on kiinnitettävä huomiota. On hienoa, että on ymmärretty opetuksen järjestäjän autonomian merkitys käytännön toteutuksessa.

On hyvä, että lukion tuntijakoa ei avata tässä yhteydessä ja että esityksessä on ymmärretty opetuksen järjestäjän autonomian merkitys käytännön toteutuksessa. On tärkeää, että uudistus mahdollistaa luokatonta lukiota pysyvämpien luokkaryhmien ja lukion yhteisöllisyyttä tukevien rakenteiden vahvistamisen.

On huomioitava pienten lukioyksiköiden mahdollisuus tarjota lukion vaatimukset täyttävää opetusta opiskelijoille. Tämä mahdollistuu, kun lukio-opinnoissa säilyy laaja, kaikille opiskelijoille yhteinen monipuolisen yleissivistyksen rakentava osuus eli esityksessä säilytetään nykyinen oppiaineiden laaja pakollisuus. Taito- ja taideaineiden opiskelu on niin ikään turvattava.

Opintojaksojen järjestäminen on kannatettavaa laaja-alaisen oppimisen näkökulmasta. Avoimeksi jää, kuinka nykyisten kurssien sisällöt toteutetaan erilaisissa opintojaksoissa ja miten varmistetaan sisältöjen opiskelu esimerkiksi opiskelijan vaihtaessa lukiota kesken opintojen. Myös valtakunnalliset syventävät kurssit tulisi voida järjestää opintojaksoissa rajaamatta niitä kahden opintopisteen opintojaksoiksi.

Opintopisteisiin siirtyminen sinänsä yhtenäistäisi käytäntöä ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulun opetuksen mitoituksen kanssa, ja se on siksi kannatettavaa.

Kustannusvaikutuksien huomioiminen esityksessä on tärkeää.

”Ehdotetun lain tavoitteena on edistää lukiolaisten hyvinvointia, tukea opiskelijoita heidän opinnoissaan sekä sujuvoittaa siirtymistä jatko-opintoihin. Opiskelijalla olisi oikeus saada säännöllisesti tarpeidensa mukaista henkilökohtaista ja muuta opintojen ja jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää ohjausta. Ohjausta annettaisiin myös opiskelijoille, joiden opiskeluoikeus on päättymässä tai jotka ovat eroamassa, sekä henkilöille, jotka lukiokoulutuksen oppimäärän suorittamisen jälkeen eivät ole saaneet jatko-opiskelupaikkaa.”

Opiskelijoiden hyvinvointi uudistamisen lähtökohtana on viisasta. Opetuksen tavoitteita, menetelmiä ja mahdollista valinnaisuutta suunniteltaessa tulee ottaa huomioon opiskelijoiden kehitysvaihe. Tukitoimien ja ohjauksen lisääminen tukee nuoren kasvua, mikä on steinerkoulujen keskeinen tavoite ennestäänkin.

”Ehdotetussa laissa säädettäisiin oppimisen tuesta lukiokoulutuksessa. Opiskelijalla, jolla on oppimisvaikeuksien vuoksi vaikeuksia suoritua opinnoistaan, olisi oikeus saada erityisopetusta ja muuta oppimisen tukea. Henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatimisesta säädettäisiin laissa.”

Oikeus saada erityisopetusta lukiossa on ehdotetussa muodossa hyvä. On hyvä, että lukioon ei tuoda perusopetuksesta tuttua kolmiportaisen tuen ajattelumallia ja siihen liittyvää erilaisten dokumenttien täyttövelvoitetta ja muuta byrokratiaa tai kustannuksia lisääviä velvoitteita.

”Ehdotetussa laissa vahvistettaisiin lisäksi lukiokoulutuksen järjestäjien yhteistyövelvoitteita erityisesti lukioiden ja korkeakoulujen välisen yhteistyön osalta. Osa lukiokoulutuksen oppimäärän opinnoista olisi järjestettävä yhteistyössä yhden tai useamman korkeakoulun kanssa.”

Yhteistyön lisääminen eri muodoissaan on kannatettavaa. Mahdollisuudet yhteistyön järjestämiseen eriävät kuitenkin alueellisen sijainnin ja lukiotoimijoiden koon puolesta. Olisi tärkeää taata, että yhdenvertaisuus säilyy korkeakoulu yhteistyötä järjestettäessä.

”Opetus olisi lisäksi järjestettävä siten, että opiskelijalla on mahdollisuus kehittää kansainvälistä osaamistaan. ”

Ehdotetussa muodossaan kannatettava uudistus. Kansainvälisyyttä voidaan lisätä kaikkien ulottuville esimerkiksi lukioon tulevien vaihto-oppilaiden kautta ja erilaisten opiskelijavaihtojen kautta.

”Lisäksi muutettaisiin ylioppilastutkinnon järjestämisestä annettua lakia. Ylioppilastutkinnon kokeiden uusimiskertoja koskevista rajoituksista luovuttaisiin ja koulutuksen järjestäjälle säädettäisiin velvollisuus järjestää kokeet myös uusijoille ja tutkinnon täydentäjille. Voimassa olevaan lukiolakiin sisältyvät ylioppilastutkintoa ja ylioppilastutkintolautakuntaa koskevat säännökset siirrettäisiin ylioppilastutkinnon järjestämisestä annettuun lakiin.”

Ylioppilaskokeiden rajaton uusimisoikeus on ongelmallinen erityisesti pienille yhtenäiskouluille, joissa tilat ja resurssit riittävät erilaisia luovia ratkaisuja käyttämällä juuri nykyisiin kirjoittajamääriin. Uusimiskerrat tulee olla rajattu, esimerkiksi kolmeen kertaan.

Lahdessa 6.3.2018

Susanna Lindman, rehtori
Lahden Rudolf Steiner -koulu